

Irsai Farkas László, Történész, Doktorandusz

Koszta József Múzeum, Szentes;

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Történettudományi Doktori Iskola

Irsai Farkas László
Részletkutatói eredmények Őze Lajos gyermekkoráról,
és szentesi családi hátteréről

„Az élet nem habostorta Pelikán.” Őze Lajos (jobbról) Virág elvtárs szerepében, az 1968-ban forgatott, majd a következő évben hosszú időre betiltott „A tanú” című filmben. Partnere, balról Kállai Ferenc (Pelikán József).

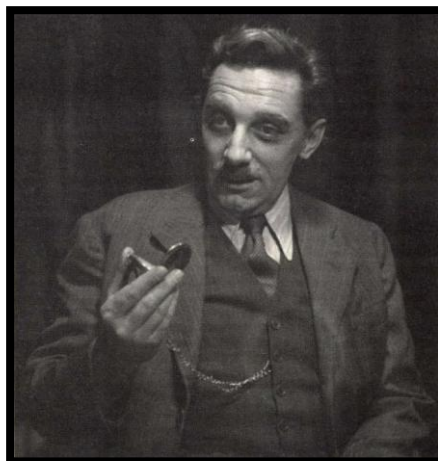
Absztrakt

Jelen publikáció Őze Lajos színművész életének korai szakaszát ismerteti meg részletesen. A szentesi művésről készült 1993-as monográfia (Valachi Anna: *Egy színjátékos életei*. Hunga-Print Kiadó. Budapest, 1993.) az alkotó gyermekkori éveinél csak a dadogás megjelenését, az avval való egyéni küzdelmeket mutatja be. A családi háttér, Őze korán megjelenő lelki problémáihoz vezető további jelenségek eddig nem voltak feltérképezve. Immáron főként a hozzáférhető levéltári források újabb részleteket nyújtanak az egykori

Szentesen született alkotó élettörténetéhez. Nem utolsó sorban köszönet jár Óze Katalinnak, a ma is élő testvérnek, aki adatközlőként segítette jelen tanulmány részleteinek kidolgozását azzal, hogy eddig ismeretlen történeteket osztott meg bátyjáról és a családról.

Bevezetés

A szentesi közgyűjtemény helytörténeti kutatásai között éppúgy szerepelnie szükséges a közelmúlt bemutatásának, mint a messzibe nyúló történetek vizsgálatának. A kedves kötelességnek számító munkálatok közben mindig kitűnik a források között egy olyan alkotó, aki máig meghatározó személyisége a 20. századi színház – és filmművészetnek. Óze Lajos Szentesen látta meg a napvilágot, haláláig ápolta "gyökereit", amint ideje engedte, elfoglaltságai mellett többször ellátogatott egykori családi házukhoz, iskoláiba. Ebben az évben, 2025-ben ünnepeljek születésének kilencvenedik évfordulóját. Ebből az alkalomból a Bonus Nuntium folyóirat hasábjain keresztül kíván a szentesi múzeum tisztelegni az országos hírű, Kossuth-díjas színművész emléke előtt.

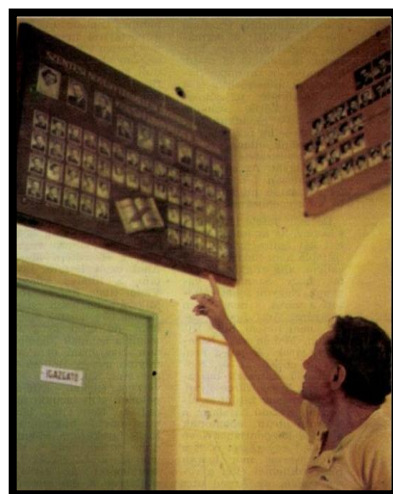

Óze Lajos „Az ötödik pecsét”
című filmben (1976).

A „krónikás” muzeológusok mai feladata a múlt olyan módszerrel történő megőrzése és a jelenben élők felé történő értékközvetítés, amely a pontos adatok feltérképezése után lényegre törően, de kiemelten figyelemfelhívó módon, a reklámzaj és digitalizált hétköznapiak morajlásában újdonság jelleggel indirekten tudja átadni azon információkat, amely majd tovább örökítésre érdemes a jövő generációinak. Jelen dolgozat publikálóját éppen ezen ok

Óze a Film Színház Muzsika (FSZM) tudósítójának kíséretében a szülőház előtt (1982).

Az egykori szentesi növénytechnikumi
tabló (FSZM – 1982).

vezette, hogy a nagy emlékü művész életéből olyan szelet kerüljön tárgyalásra, amely informatív, és a gyermekkorából csak felületesen ismert, még a mértékadó monográfiák, egyéb ismeretterjesztő visszaemlékezések sem tartalmazták eddig.

Részletkutatási eredmények

A bába a színészt¹ az anyai nagyszülők tulajdonában álló szentesi Árpád utca 56. szám alatti házukban² segítette világra hozni harmadik gyerekként³, 1935. április 27-én⁴. A helyszín árulkodik igazán a család vagyoni helyzetéről, jobban, mint az otthonszülés.

A vármegye székhelyként⁵ működő településen földrajzilag két nagyobb városrész és mikroközösség különült el egymástól: északon a kálvinista módos réteg által birtokolt Felsőpárt és a katolikus vallású szegényréteg lakta – munkások és napszámosok - déli negyed, a szegedi-hódmezővásárhelyi út melletti Kisér. Ott volt az Óze család Árpád utca 56. szám alatti telke. Külön azon belül is voltak még kisebb zónák: az Árpád utcai körzet a *Szedertelep*-en helyezkedett el, ahol első világháborús hadiözvegyek és hadirokkantak kaptak lakhatást.⁶ Azon tény, miszerint Óze szentesi illetőségű anyai nagyapja első világháborús hadirokkant volt⁷, arra enged következtetni, hogy a telket⁸ az anyai nagyapa, Szabó Lajos első világháborús érdemei elismeréséül kedvezményesen vásárolhatta meg a városi önkormányzóságtól. Ez a családfőről is jelzést ad egyben, hogy nem tudott önálló egzisztenciát teremteni.⁹

Édesapját, az idősebbik Óze Lajost a hentes szakmájával „dobálta az élet ide-oda”¹⁰. Harminckét éves volt, amikor a fia született¹¹, 1944-ben javadalmi ellenőrként ment el

¹ Valachi Anna: *A színjátékos életei*. Hunga-Print Kiadó. Budapest, 1993. (Valachi, 1993.) 9.

² A szülőház címe Óze Áron, a művész fiának adatközlése.

³ Óze két idősebb testvére még csecsemőként meghalt. Csak húgával, Katalinnal ketten nevelkedtek fel. Édesanyjuk huszonhét évesen szülte Óze Lajost, hűgát pedig harmincnégy éves korában. – Óze Katalin adatközlése és Óze Lajos színművész születési anyakönyvi kivonata alapján. Azonossági szám: 0720. 35. 0250. Folyószám: 250. Csongrád Vármegye. Anyakönyvi Kerület Szentes. 1949. augusztus 1.

⁴ Keresztelése római katolikus rítus szerint 1935. május 12-én történt a szentesi Szent Anna templomban, de a születést tévesen, 1935. április 22-re anyakönyvezték. Óze Lajos keresztelési anyakönyve: Szentesi Szent Anna Plébánia. Kereszteltek anyakönyve XV. kötet. 155.

⁵ Szentes közigazgatásilag Csongrád vármegyeszékhelyeként működött 1951-ig.

⁶ Zsíros Katalin: *Szentes múltja a földrajzi nevekben*. In.: *Tanulmányok Csongrád megye történetéből XVI*. Csongrád Megyei Levéltár. Szeged, 1990. 16.

⁷ Óze Lajos tanulmányi dossziéja alapján – a hallgató életrajzában külön kiemelte, hogy nagyapja négyszer sérült meg az első világháborúban, majd a Tanácsköztársaság ideje alatt is katonaként szolgált. *Színház – és Filmművészeti Egyetem irattára. Óze Lajos tanulmányi dossziéja*.

⁸ A telekre vert falazatú házat építettek, amelyben Szabó Lajos és feleségének halála után még Óze Lajos édesanyja 1976-ig élt. Szabó Erzsébet Karolina özvegyen lányához, Katalinhoz költözött Szegedre, ahol fia még gyakran látogatta. Az anyja 1987-ben hunyt el. – Óze Katalin szóbeli adatközlése.

⁹ Az ingatlan közös tulajdona volt Óze Lajos nagyszüleinek Szabó Lajosnak és feleségének, Kovács Máriának 1919. február 21-től, vásárlás útján. Szabó Lajos 1943-as halála után a tulajdonrészé Óze Lajos édesanyja – Óze Lajosné Szabó Erzsébet Karolina - örökölte meg 1944. augusztus 9-én. HU - MNL. CSCSVL. SZFL. Szentes Magyar Királyi Járásbíróság telekkönyvi iratok (VII.3.b.) 741/1919. számú irat, 3582. számú telekkönyvi betét.

¹⁰ Szövegű idézet Óze Lajostól. Valachi 1993. 9.

katonának a keleti frontra¹²; 1946 augusztusában tért haza tizedesként a szovjet hadifogságból¹³. Őze apját az édesanyja nevére anyakönyvezték – a fiú apa nélkül nőtt fel¹⁴. 1945. október 3-án a Szentesi Rendőrkapitányság Politikai Osztálya körözhvényt jelentetett meg a városi *Magyar Alföld* című napilapban: jelentse, aki múltbeli magatartására vonatkozólag valami terhelő adatot tud az idősebbik Őze Lajosról a városi politikai osztályon¹⁵. A rendőri felhívásban Őze apja neve mellett többek között a városi aljegyző, Dr. Vajda Imre is szerepelt. Vajdát 1947. október 26-án távollétében közigazgatási eljárás keretében ítélte el a Szentesi Járásbíróság népellenes bűncselekmények elkövetéséért¹⁶. A háború utáni igazságszolgáltatás üldözte a Volksbund tagjai mellett a nyilascsoportokat, ezért joggal feltételezhető, hogy Őze apja is a hadifogságból való hazatérése után nem véletlenül bujkált vagy tartott, hogy előveszik a múltja miatt és internálják¹⁷. Az apára vonatkozó források igen homályosak. A szentesi Nemzeti Bizottság levéltári dokumentumai között nem találni róla említést¹⁸. A Szentesi Igazoló Bizottság bejegyzése szerint viszont a fogsága alatt két régebbi munkatársa legitimálta, s az iktatásban egy 1943-a kihallgatási jegyzőkönyve is van, miszerint az apát már akkor nyilatkoztatta politikai magatartásáról a rendőrség. Kézzel szignózott vallomása szerint 1939-től egyetlen pártnak sem volt tagja¹⁹. De ez 1945 után aligha jelentett bármit is, ugyanis Tömpe András országos rendőrfőtanácsostól utasítás érkezett a szentesi kapitányságra 1945. augusztus 9-én: Az Ideiglenes Nemzeti Kormányban helyet foglaló Erdei Ferenc belügyminiszter 142.439/1945.B. M.VI/1. számú rendelete értelmében 1945. augusztus 24-től minden vidéki rendőri hatóságnak kéthetente jelentést kell adnia a minisztériumnak az illetékes területen történt intézkedésekről. Mindenkit eljárás alá kell vonni, aki nyilaspárttag volt, aki már 1944. március 19. előtt is támogatta a nyilas szellemet, aki nyilvánosan imperialista külföldi és hazai reakciós „vezérszemélyiségeket feldicsért”, aki fasiszta magatartású volt, aki miatt magánszemélyeket bizonyíthatóan 1941 és 1945 között származásuk miatt meghurcoltak, megöltek vagy a háború végén a Gestapo és a

¹¹ Őze Lajos színművész születési anyakönyvi kivonata alapján. Azonossági szám: 0720. 35. 0250. Folyószám: 250. Csongrád Vármegye. Anyakönyvi Kerület Szentes. 1949. augusztus 1.

¹² Őze Katalin szóbeli adatközlése.

¹³ Őze Lajos – tizedes. Született: 1902; anyja neve: Őze Erzsébet. Folyószám: 2712. Hazaérkezés dátuma: 1946. augusztus 29. A Szovjetunióból hazatért hadifoglyok névjegyzéke (1946 – 1949) HU – MNL. OL. XIX-C-11.

¹⁴ Őze Katalin szóbeli adatközlése.

¹⁵ Rendőrségi felhívás: *Ki ismerte? Magyar Alföld*. 1946. október 3. 4.

¹⁶ Szerkesztőségi tudósítás a tárgyalásról. *Szentesi Újság*. 1947. október 26. 2.

¹⁷ Id. Őze Lajosról a szentesi rendőrség iratanyagai között ez időre vonatkozólag jelentés, levelezés, bármely nyomozati anyag nem lelhető fel a levéltárban. *Államrendőrség Szentes Városi Kapitányságának iratai*. HU – MNL – CSVML – SZL – XXIV. 5. fond. 1. doboz. 1945, 1946/1-4. ö. e; továbbá: HU – MNL – CSVML – SZL – XXIV. 5. fond. 2. doboz. 1946/5-170. ö. e

¹⁸ HU – MNL. CSMVL. – SZL. Szentesi Nemzeti Bizottság irata 1945-1949.

¹⁹ HU – MNL. CSMVL. – SZL. *A Szentesi I. sz. Igazoló Bizottság iratai. Őze Lajos kartonja*. 270/1945.

nyilaspárt fogva tartott. Mindezen személyek ellen közigazgatási eljárást kell lefolytatni, majd internálótáborokba kerülnek. - Vagyis a hatályos jogszabály értelmében már nem volt releváns 1945-ben, hogy Őze apja előtte két évvel mit nyilatkozott a rendőröknek. Akkoriban valakinek a meghurcoláshoz az is elegendő volt, ha a helyi ülnökökből álló igazoló bizottság az adott személyről árnyalt képet alakított ki. Az apa 1946 után folyamatosan menekült. Feleségével, Szabó Erzsébet Karolinától háromszor vált el és mindannyiszor nősült is vele.²⁰ Személyétől távol állt a családi harmónia fenntartása. Őze Katalin, a húg úgy nyilatkozott apjuk személyéről, mint aki gyakran veréssel próbálta megoldani a házassági nézeteltéréseket.²¹ Őze ugyanígy vélekedett róla – ellentmondásos érzelmekkel volt az apja iránt.²² A színész lelki életében jelentőséggel bírt még, hogy az édesapának férfi-kép nélküli, frusztrált attitűdje volt²³. Gyermekkorát az otthoni gyakori konfliktusok, a kiegyensúlyozatlan érzelmi élet és az állandó idegfeszültség uralta. Az apa feltételezhető háború előtti értékválasztása pedig összefüggésbe hozható fiának későbbi baloldali politikai motiváltságával. Erről részletesebben a későbbi fejezetekben lehet olvasni.

**Őze Lajos szülei:
Szabó Erzsébet Karolina és id. Őze Lajos**

A fiú másfél éves volt, amikor elváltak a szülei. Testvérével, Katalinnal a szentesi anyai nagyszülőknél maradt. Anyjuk hol Budapesten, hol Szegeden dolgozott cselédként vagy egyéb kisegítő munkakörökben²⁴. Őze nyolcéves volt, amikor 1943-ban meghalt a nagypapa²⁵.

Felmenőjét tisztos embernek mutatta be 1982-es memoárjában, akinek „kubikos bandája volt” és „sosem kényszerült szolgai megalázkodásra”²⁶. Továbbiakban így

²⁰ Valachi 1993. 10-11.

²¹ Őze Katalin szóbeli adatközlése.

²² Valachi 1993. 10.

²³ Valachi Anna könyve szerint az apa intézetben nőtt fel. Valachi, 1993. 13.

²⁴ Őze Lajos főiskolai életrajza alapján. *Színház – és Filmművészeti Főiskola. Őze Lajos tanulmányi dossziéja. 1952 – 1956.*

²⁵ Szabó Lajos, a nagypapa hatvanhárom évesen 1943. október 16-án hunyt el. Szabó Lajos halotti anyakönyvi kivonata. Folyószám: 442/1943. 1955. február 3.

²⁶ Őze személyes visszaemlékezését közölte a *Film Színház Muzsika*, amikor a színész az év nyarán fotós tudósítóval együtt Szentésre és Szegedre ment látogatni a hozzátartozóit és gyermekkorának helyszíneit,

fogalmazott róla: „[...] becsülete volt a környéken, úr és magas rangú gazdák előtt is méltósággal, csak tisztességes fizetségért vállalta a munkát.”²⁷ Tehát nem volt módos, de tisztességes megélhetést tudott biztosítani családjának 1943-ig. Utána Őze az özvegyen maradt "Szabó nagymamánál" nevelkedett²⁸, akit Szentesen „a virágok királynőjének”²⁹ nevezték; piaci árusként dolgozott. Hajnali kelések, talicskázás a piacra – segítve a mamát a virágok eladásában -, majd utána rohanás az iskolába, aztán újra a piacon kora délután. Őze ebben a kényelmetlen és robotszerű mindennapokban szocializálódott gyermekkorában. Ugyanakkor az életkörülmények gyakran az éhezéssel fenyegették. A gyermek számára a mozi – a mozgókép, mint a hétköznapi nyomorúságból való kikapcsolódás – különleges jelentőséggel bírt. A tojásonként „kifizetett” belépőjegyekkel megtanulta a cserekereskedelem logikáját, és leleményes túlélési stratégiákra sarkalta, amelyeket a mozi iránti gyermeki kíváncsiság szült³⁰. A „lopott tojások” története nem immorális és deviáns cselekedet, inkább egy szimbólum - itt indult el Őze film iránti vonzalma. A háború alatt a létbizonytalanság tovább fokozódott. Az édesanyjával együtt fonni és kötni tanuló gyermek egyszerre volt családfenntartó és hallgató tanúja az anyja szenvedéseinek³¹. A munkába mélyen beleszövődött csend, a beszéd helyetti összpontosított figyelem a későbbi színpadi jelenlét koncentrációs gyakorlatainak alapjait jelentette³² – vallotta magáról Valachi könyvében. Őze a hallgatást nem gyengeségként, hanem sűrített jelentésként, „átvitt közlésként” élte meg – ez a színészi dramaturgiai attitűd egész pályáján visszaköszönt³³. Későbbi vallomása szerint gyermekkorát „rettenetesnek” élte meg³⁴, ugyanakkor ennek a fájdalmas korszaknak a mélyéről merítette azt a belső tartást, karaktert és empatikus érzékenységet, amely később áthatotta a szerepeit. A horgászat, mint szegénységből fakadó kényszertevékenység, a másik példája annak, hogyan alakult ki benne az élethelyzetekhez való alkalmazkodás képessége, valamint a fizikai és érzelmi túlélés ösztöne³⁵. Összességében elmondható, hogy a kisgyermekkorai szegénység, az érzelmi labilitás és rezignált családi háttér, valamint a szociális bizonytalanságban gyökerező hétköznapi alapozták meg Őze Lajos későbbi habitusát és művészi érzékenységét.

valamint egykori polgári iskolai tanárát, Arató Istvánt. Őze Lajos: *Szülföldemen. Ahonnan messzire láttam. Film Színház Muzsika*. 1982. szeptember 4. (Őze, 1982.) 7-9.

²⁷ Őze, 1982. 7-9.

²⁸ Valachi, 1993. 17-19.

²⁹ Őze, 1982. 7-9.

³⁰ Valachi, 1993. 17-19.

³¹ Anyja munkahely váltása közben otthon dolgozott Szentesen. Olyankor varrónői munkát vállalt.

³² Valachi, 1993. 17-19.

³³ Valachi, 1993. 17-19.

³⁴ Valachi, 1993. 17-19; Továbbá: Őze, 1982. 7-9.

³⁵ Valachi, 1993. 17-19.

A családról alkotott kép tovább foszlott azzal, hogy újra megjelent náluk az édesapa, de aztán elvált édesanyjától. Az érzelmi viharok zűrzavarában dadogás alakult ki nála, amely teljesen lebénította a környezetével történő kapcsolattartást. Nem talált barátokra, csúfolták, iskolai beilleszkedése is nehézkesen sikerült. Őze Lajos visszaemlékezéséből kirajzolódik egy olyan családi szerkezet, amelyben az érzelmi biztonság, a folyamatos szülői jelenlét és a kölcsönös szeretet ismeretlen volt. - Az apa személye instabil, kiszámíthatatlan tényező volt. Az ismétlődő válások és kibékülések, a pótszülői szerepben megjelenő mostoha nőalak elutasító, sőt ellenséges magatartása súlyos pszichológiai terheket róhatott a kisgyermek Őzére és testvéreire³⁶. Az a jelenet, hogy „ütögették a hátát, mert nem akart bilizni” – bár banálisnak tűnhet – valójában a kora gyermekkori kontrollvesztés, kényszerítés és megalázottság momentuma lehetett Őze életének. – A Valachi-könyvben elmondása szerint sokkolta és a dadogásának okaként nevezte meg, hogy apjának második felesége ütögette rendszeresen a hátát³⁷.

A szentesi Petőfi utcai polgárban megkezdett tanulmányait mindennek ellenére az utolsó félévben már jeles eredménnyel fejezte be 1949-ben. A traumák olyan alapélményeket teremthettek nála, amelyek később a személyes identitás, az önkép és az emberi kapcsolatteremtési készség alapjaiba íródtak. Ez látható a fennmaradt iskolai bizonyítványából. Az utolsó évet kivéve végig „elégséges” volt az eredménye, tíz tantárgyból átlagban kettes érdemjegyeket kapott³⁸. Ezt az időszakot úgy jellemezte, hogy nem érdekelte az iskola csak az olvasás³⁹. Analitikusabb megközelítésben ugyanezt inkább így lehetne megfogalmazni: a teljes bezárkózás állapota. A „pótanya” – vagyis az apai partner – elutasító és szeretetnélküli magatartása különösen jelentős lehetett, hiszen egy nevelő szerepet betöltő személy viszonyulása alapvetően befolyásolja a gyermek érzelmi önértékelését és kötődési mintáit. Ha ez a viszony sérült, a gyakran önmarcangoló és megfeleléskényszeres személyiség kialakulásához vezet – ez a motívum, ahogyan a korábbiakban is szó volt róla, felismerhető Őze felnőttkori habitusában és szerepformálási módszerében is. A testvér vallomása – miszerint „nem is nagyon szerettünk apánkhoz járni”⁴⁰ – tovább erősíti, hogy Őze a család intézményéről negatív képet kondicionált magában. Az, hogy a kisgyermek inkább a

³⁶ Az apa második feleségével – a nevelőanyával – a gyerekeknek nem volt kapcsolatuk. Ha mód is lett volna a találkozásra, inkább kerültek az asszonyt. Őze Katalin szóbeli adatközlése.

³⁷ Valachi, 1993. 13.

³⁸ Őze polgári iskolai bizonyítványa (1945 – 1949) alapján. Állami Polgári Fiúiskola, Szentes. Tanulmányi értesítő száma: 0720 – 35 – 0250.

³⁹ Valachi, 1993. 25.

⁴⁰ Őze Katalin szóbeli adatközlése.

szomszédban várta meg az apát, mintsem egyedül maradjon a nevelő élettárral⁴¹, erőteljes elidegenedettségre utal, amely később a hozzátartozóihoz és a külvilághoz való viszonyát is befolyásolhatta. A visszaemlékezés szerint az apa „borzasztó volt”, „nagyon nem szent ember”⁴² és nemcsak a családi stabilitás hiányáért felelős, hanem olyan érzelmi károkat is okozott, amelyek mély nyomokat hagytak a gyermekekben. Mindez érthetőbbé teszi, hogy Őze Lajos felnőttként is belső feszültségek között kereste újra és újra önmagát, és miért tekintett bizonyos irodalmi szövegekre – mint például Ady *Az ősz Kaján* című verse – saját életének leképezéseként. Őze így jellemezte önmagát összefoglalólag: "Gyermekkorom óta emberkerülő vagyok, mert azt hiszem, az emberek tehetnek róla, hogy kerülöm őket. Nem voltak sokan segítségemre abban a nagyon érzékeny korban, amikor gyerek voltam."⁴³

⁴¹ Őze Katalin szóbeli adatközlése.

⁴² Őze Katalin szóbeli adatközlése.

⁴³ *Valachi*, 1993. 20.

Summary

This publication provides a detailed account of the early life of actor Lajos Óze. The 1993 book about the artist, it was born in Szentes (Anna Valachi: *The Life of an Actor*. Hunga-Print Publishing House. Budapest, 1993), only describes the onset of stuttering during the artist's childhood and his personal struggles with it. His family background and other factors that led to his early mental health problems have not been explored until now. Now, accessible archival sources provide new details about the life story of the artist, who was born in Szentes.

Felhasznált irodalom

Levél – és irattári források:

A Szovjetunióból hazatért hadifoglyok névjegyzéke (1946 – 1949) HU – MNL. OL. XIX-C-11.

Államrendőrség Szentes Városi Kapitányságának iratai. HU - MNL – CSVML – SZL – XXIV. 5. fond. 1. doboz. 1945, 1946/1-4. ö. e.

HU - MNL – CSVML – SZL – XXIV. 5. fond. 2. doboz. 1946/5-170. ö. e.

HU - MNL. CSCSVL. SZFL. Szentes Magyar Királyi Járásbíróság telekkönyvi iratok (VII.3.b.) 741/1919. számú irat, 3582. számú telekkönyvi betét.

HU - MNL. CSMVL. - SZL. A Szentesi I. sz. Igazoló Bizottság iratai. Őze Lajos kartonja. 270/1945.

HU - MNL. CSMVL. - SZL. Szentesi Nemzeti Bizottság irata 1945-1949.

Őze Lajos keresztelési anyakönyve: Szentesi Szent Anna Plébánia. Kereszteltek anyakönyve XV. kötet. 155.

Őze Lajos színművész születési anyakönyvi kivonata. Azonossági szám: 0720. 35. 0250. Folyószám: 250. Csongrád Vármegye. Anyakönyvi Kerület Szentes. 1949. augusztus 1.

Őze polgári iskolai bizonyítványa (1945 – 1949) Állami Polgári Fiúiskola, Szentes. Tanulmányi értesítő száma: 0720 – 35 – 0250.

Színház – és Filmművészeti Főiskola. *Őze Lajos tanulmányi dossziéja. 1952 – 1956.*

Monográfia – könyv

Valachi Anna: *A színjátékos életei.* Hunga-Print Kiadó. Budapest, 1993. 9-19.

Folyóirati tanulmány

Zsíros Katalin: *Szentes múltja a földrajzi nevekben.* In.: *Tanulmányok Csongrád megye történetéből XVI.* Csongrád Megyei Levéltár. Szeged, 1990. 16.

Újságcikk

Őze Lajos: *Szülőföldemen. Ahonnan messzire láttam. Film Színház Muzsika.* 1982. szeptember 4. 7-9.

Rendőrségi felhívás: *Ki ismerte? Magyar Alföld.* 1946. október 3. 4.

Szerkesztőségi tudósítás a tárgyalásról. *Szentesi Újság.* 1947. október 26. 2.

Oral history

Őze Katalin szóbeli adatközlése.

Fotók jegyzéke

1. "Az élet nem habostorta Pelikán." - Őze Lajos (jobbról) Virág elvtárs szerepében. *A tanú* című filmben. Partnere Kállai Ferenc (Pelikán József). *A tanú. Cinema.* 2005. november 11. 98.
2. Őze Lajos az *Ötödik pecsét* című filmben. - Molnár Gál Péter: *"Eltűnt idők nyomában". Tisztelgő pletykák Őze Lajosról. Premier.* 2009. október 1. 85.
3. Őze Lajos a *Film Színház Muzsika* (FSZM) tudósítójával szülővárosába látogatott 1982 augusztusában. Az Árpád utca 56. szám alatti házuk előtt. Őze Lajos: *Ahonnán messzire elláttam. Film Színház Muzsika.* 1982. szeptember 4. 8.
4. Őze Lajos a *FMSZ* tudósítójával az egykori növénytechnikumi tablója előtt. Őze Lajos: *Ahonnán messzire elláttam. Film Színház Muzsika.* 1982. szeptember 4. 8.
5. Őze Lajos szülei: Szabó Erzsébet Karolina és id. Őze Lajos. Őze Lajos: *Ahonnán messzire elláttam. Film Színház Muzsika.* 1982. szeptember 4. 7.